

EUROPEISKA CENTRALBANKEN

BANKTILLSYN

Vägledning vid bedömning av tillståndsansökningar från fintech-kreditinstitut

BANKENTOEZICHT

Mars 2018

BANKTILLSYN BANKU UZRAUDZĪBA

BANKŪ PRIEŽIŪRA NADZÓR BANKOWY

VIGILANZA BANCARIA

BANKFELÜGYELET

BANKING SUPERVISION

SUPERVISION BANCAIRE BANČNI NADZOR

MAOIRSEACHT AR BHAINCÉIREACHT NADZOR BANAKA

BANKING SUPERVISION

PANGANDUSJÄRELEVALVE

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKOVNI DOHLED

БАНКОВ НАДЗОР

BANKTILSYN

BANKENAUF SICHT

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ PANKKIVALVONTA

SUPRAVEGHERE BANCARĂ BANKOVÝ DOHL'AD

SUPERVIŽJONI BANKARJA

SUPERVISIÓN BANCARIA

BANKING SUPERVISION

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKENAUF SICHT

Innehåll

Förord	2
1 Inledning	3
1.1 Bakgrundsinformation till vägledningen	3
1.2 Vad är en fintech-bank?	3
1.3 Bedömning av fintech-bankers tillståndsansökningar	4
2 Lämplighet hos ledamöter i ledningsorgan	6
Ruta 1 Bedömning av lämplighet hos ledamöter i ledningsorganet	6
3 Lämplighet hos aktieägare	7
Ruta 2 Bedömning av aktieägares lämplighet	8
4 Strukturell organisation	9
4.1 Godkännande och styrning av kreditrisk	9
Ruta 3 Bedömning av kreditvärdighet och styrning	9
4.2 IT-relaterade risker:	11
Ruta 4 Bedömning av IT-relaterade risker	12
4.3 Utkontraktering, inklusive molntjänster.	12
Ruta 5 Bedömningen av utkontraktering	12
4.4 Hantering av data	13
Ruta 6 Bedömningen av hanteringen av data	14
5 Verksamhetsplan	15
Ruta 7 Bedömning av verksamhetsplanen	15
6 Kapital, likviditet och solvens	17
6.1 Startkapital	17
6.2 Likviditet	17
Förkortningar	18

Förord

I det här dokumentet används de engelska termerna "licence" och "authorisation" synonymt för "tillstånd" och sammaledes används de engelska termerna "bank" och "credit institution" synonymt.

Som resultat av tekniska innovationer i banksektorn kommer ett ökande antal enheter med fintechmodeller in på finansmarknaden. Detta återspeglas i det ökande antalet tillståndsansökningar som skickas till Europeiska centralbanken (ECB) av sådana enheter. Dessa tillståndsansökningar för "fintech-banker", i enlighet med vad som diskuteras i denna vägledning, berör kreditinstitut enligt definitionen i artikel 4.1.1 i kapitalkravsförordningen (CRR).¹

"Fintech" är en övergripande term som innefattar en mängd olika affärsmodeller. I linje med ECB:s behörighetsområden avser denna vägledning bankers affärsmodeller i vilka produktion och leverans av bankprodukter och -tjänster baseras på teknikgrundad innovation.

ECB:s policyer för banktillstånd för banker inom den gemensamma tillsynsmekanismen (SSM), som beskrivs i vägledningen vid bedömningar av tillståndsansökningar, gäller även tillstånd till fintech-banker. Det ingår i ECB:s roll att säkerställa att fintech-banker är vederbörligen godkända och att de har inrättat system för riskkontroll för att förebygga, förstå och bemöta de risker som uppkommer inom deras verksamhetsområden. På samma vis måste fintech-banker uppfylla samma standarder som andra banker och vara föremål för ett jämförbart system.

Syftet med denna vägledning är att öka transparensen för potentiella ansökande fintech-banker och att öka deras förståelse för det förfarande och de kriterier som tillämpas av ECB i dess bedömning av tillståndsansökningar. Denna transparens har också till syfte att underlätta ansökningsprocessen. Vägledningen är teknikneutral och den försöker varken gynna eller missgynna fintech-bankers inträde som marknadsaktörer. Vägledningen är inte ett rättsligt bindande dokument utan utgör ett praktiskt verktyg för att stödja sökande och alla enheter som är inblandade i tillståndsprocessen för att säkerställa att förfarandet och bedömningen går effektivt och smidigt.

Den inbegriper överväganden för tillsynsbedömningen av tillståndsansökningar, som är särskilt relevanta för den specifika naturen i fintech-bankers affärsmodeller och bör läsas tillsammans med ECB:s allmänna vägledningar vid bedömning av tillståndsansökningar och lämplighetsbedömningar.²

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012 (EUT L 176, 27.6.2013, s. 1).

² Se vägledning vid bedömning av tillståndsansökningar och [vägledning till lämplighetsbedömningar](#) på ECB:s webbplats för banktillsyn.

1 Inledning

1.1 Bakgrundsinformation till vägledningen

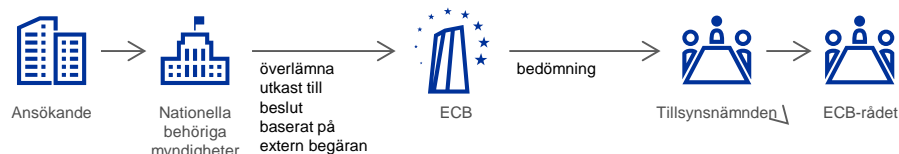
SSM består av ECB och de nationella tillsynsmyndigheterna i de deltagande länderna. ECB övervakar den europeiska banktillsynen genom att:

- upprätta ett gemensamt tillvägagångssätt för den dagliga tillsynen,
- säkerställa en enhetlig tillämpning av förordningar och tillsynspolitik.

Inom SSM bedömer ECB och de nationella behöriga myndigheterna tillsammans att bevilja och utvidga banktillstånd. Den första kontakten gällande alla ansökningar sker till den nationella tillsynsmyndigheten i det land där banken kommer att vara belägen. ECB och de nationella tillsynsmyndigheterna arbetar nära under bedömningsförfarandet, med ECB fattandes det slutliga beslutet.³

Bild 1

Förfarandet för tillståndsgivning

ECB är behörig att bevilja banktillstånd för alla banker som vill vara verksamma i euroområdet, inbegripet fintech-banker.

1.2 Vad är en fintech-bank?

För att definiera fintech-banker underlättar det att förstå konceptet med fintech. FSB (Financial Stability Board) säger i sin definition av fintech att det innebär teknikgrundad innovation inom finansiella tjänster som kan resultera i nya affärsmodeller, applikationer, processer eller produkter med därtill hörande väsentliga effekter för tillhandahållandet av finansiella tjänster.⁴

ECB anser att denna vägledning är relevant för enheter som omfattas av definitionen av "ett kreditinstitut" i CRR.⁵

³ För ytterligare detaljer se avsnitt 6 i vägledningen vid bedömning av tillståndsansökningar på ECB:s webbplats för banktillsyn.

⁴ Se FSB, "Financial Stability Implications from FinTech", s. 7, juni 2017 (<http://www.fsb.org/wp-content/uploads/R270617.pdf>).

⁵ I artikel 4.1.1 definieras kreditinstitut som "ett företag vars verksamhet består i att från allmänheten ta emot insättningar eller andra återbetalbara medel och att bevilja krediter för egen räkning".

ECB anser att fintech-banker är sådana med "en affärsmodell i vilken produktion och leverans av bankprodukter och -tjänster baseras på teknikgrundad innovation".

För denna vägledning anser ECB att fintech-banker är sådana med "en affärsmodell i vilken produktion och leverans av bankprodukter och -tjänster baseras på teknikgrundad innovation". Med tanke på den mångfald av institut och teknologier som finns i de länder som deltar i SSM omfattar detta breda koncept de olika verksamheterna i kreditinstitut inom olika rättssystem och inbegriper:

- nya fintech-dotterbolag till existerande banker med tillstånd,⁶
- nya marknadsdeltagare som inför nya tekniska innovationer för att konkurrera med etablerade banker genom värdekedjan samt existerande leverantörer av finansiella tjänster (t.ex. betalningsinstitut, värdepappersföretag, institut för elektroniska pengar etc.) som utvidgar sin verksamhet till att omfatta bankaktiviteter och således kan betraktas som nya marknadsaktörer som kräver ett banktillstånd.

1.3 Bedömning av fintech-bankers tillståndsansökningar

Syftet med denna vägledning är att förklara ECB:s tillvägagångssätt vid bedömning av tillståndsansökningar för nya fintech-banker och för etablering av specialiserade dotterbolag till existerande kreditinstitut (både betydande och mindre betydande institut⁷) som använder en fintech-modell. Fintech-banker måste uppfylla samma standarder som alla andra typer av kreditinstitut.

Vägledningen godkändes av ECB:s tillsynsnämnd i januari 2018.

Vägledningen återspeglar de policyer som godkänts av tillsynsnämnden (utan att detta påverkar nationell och EU:s rättsliga ramverk) och hänför sig till tillsynsbeaktanden som är särskilt relevanta för ansökande fintech-banker. Dessa överväganden är dock inte exklusivt tillämpliga på fintech-banker och kan även vara relevanta för bedömning av banker med mer traditionella affärsmodeller.

Policy, praxis och förfaranden som beskrivs i vägledningen kan behöva uppdateras och anpassas med tiden som resultat ny utveckling och nya praktiska erfarenheter. De kommer regelbundet att revideras allt eftersom tillsynspraxis för auktoriseringar framskrider och den internationella och europeiska utvecklingen på regleringsområdet utvecklas samt i fall av nya tolkningar av kapitalkravsdirektivet (CRD IV)⁸, t.ex. av Europeiska unionens domstol.

Denna vägledning är tänkt att vara ett praktiskt verktyg, snarare än rättsligt bindande, och som tidigare sagt i förordet bör läsas tillsammans med ECB:s allmänna vägledningar vid bedömning av tillståndsansökningar och

⁶ Så kan t.ex. ett institut med tillstånd besluta att upprätta en ny rättslig enhet för att tillämpa tidigare egenutvecklade fintech-lösningar.

⁷ För information om klassificering av institut som betydande eller mindre betydande, se artikel 6.4 i förordning (EU) nr 1024/2013 av den 15 oktober 2013 om tilldelning av särskilda uppgifter till Europeiska centralbanken i fråga om politiken för tillsyn över kreditinstitut (EUT L, 29.10.2013, s. 63).

⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG (EUT L 176, 27.6.2013, s. 338).

lämplighetsbedömningar. De nationella behöriga myndigheterna har enats om att i görligaste mån tolka nationell lag och utveckla förfaranden i linje med dessa policyer.

De allmänna kriterierna i CRD IV och bedömda i tillståndsförfarandet inbegriper, men är inte begränsade till, följande fyra områden:

1. styrning (ledningsorganets och aktieägarnas lämplighet),
2. intern organisation (ramverk för riskhantering, efterlevnad och revision),
3. verksamhetsplan.⁹
4. kapital, likviditet och solvens.

⁹ Ett uppföljande samråd om vägledningen vid bedömning av tillståndsansökningar kommer att inkorporera bedömningskriterierna för bankers verksamhetsplaner och kapital. Denna vägledning omfattar de överväganden som är relevanta för fintech-banker enligt de fyra bedömningskriterier som är i linje med kriterierna i den allmänna rättsliga ramen och kommande uppdateringar av vägledningen vid bedömning av tillståndsansökningar.

2 Lämplighet hos ledamöter i ledningsorgan

Vad gäller lämplighet bör ledamöterna i ledningsorgan för fintech-banker uppfylla samma allmänna kriterier som andra banker. Därför ska, i enlighet med CRD IV och dess tillämpning i de deltagande medlemsstaternas nationella lagstiftning, ledamöter i tillsynsorganet besitta tillräckliga kunskaper, färdigheter och erfarenhet för att utföra sina funktioner. Detta omfattar tillräckliga kunskaper, färdigheter och teoretisk erfarenhet inom bank- och/eller finansverksamhet.¹⁰

Vidare gäller att eftersom fintech-banker har teknologidrivna affärsmodeller är kunskaper, färdigheter och erfarenhet inom teknik lika nödvändigt som tillräcklig bankexpertis, kunnande och erfarenheter inom bankverksamhet, så att ledamöterna i ledningsorganet fullgott kan utföra sina uppgifter.

Ruta 1

Bedömning av lämplighet hos ledamöter i ledningsorganet

ECB och de nationella behöriga myndigheterna kommer att bedöma yrkesmässig erfarenhet, samt kvalifikationer och färdigheter för de personer som leder fintech-bankers verksamhet.

IT-kompetens hos ledamöter i ledningsorgan

CRD IV erfordrar att ledamöter i ledningsorganet kontinuerligt har tillräckliga kunskaper, färdigheter och erfarenhet för att utföra sina skyldigheter. Med tanke på en fintech-banks specifika natur och teknikens betydelse för dess verksamhet, är ECB:s tolkning av detta krav att ledamöter i ledningsorganet, både i ledningsfunktionen (exekutiv funktion) och i tillsynsfunktionen (utan exekutiv funktion) ska besitta relevanta tekniska kunskaper och praktiska erfarenheter så att de kan förstå riskerna i affärsmodellen och fullgöra sina uppgifter. En indikator på att ett sådant krav har uppfyllts vore att en fintech-bank har utsett en Chief Information Technology Officer som ledamot i sin styrelse.

Lämplighet hos ledamöter i ledningsorganet¹¹

Kunskaper och erfarenheter hos ledningen för bankverksamhet och/eller finansverksamhet kommer också att bedömas. Komplexiteten i affärsmodellen kommer att vara en faktor för att fastställa vilken nivå av kunskaper och erfarenheter som är tillräcklig.

¹⁰ Se stycke 5.3 i vägledningen vid bedömning av tillståndsansökningar.

¹¹ Se [Vägledning till lämplighetsbedömningar](#) på ECB:s webbplats för banktillsyn.

3 Lämplighet hos aktieägare

Under tillståndsförfarandet bedöms aktieägare, med kvalificerat innehav, enligt samma kriterier som används för att utvärdera en förvärvare av ett kvalificerat innehav i ett befintligt kreditinstitut.¹² För fintech-banker kan ägarstrukturen bestå av grundarna och diverse riskkapitalinvestorer. I vissa fall kan en "företagskuvös"¹³ vara den störste aktieägaren i en fintech-bank. Beroende på behovet av tillväxtfinansiering är investerare i stadiet för tillståndsförfarandet ofta de som tillhandahåller "såddkapital"¹⁴ vars ägarandel kan bli utspädd i ett senare skede när fler investerare tillkommer. Sådana framtida investerare är oftast inte kända vid tiden för tillståndsgivningen. I vissa fall står det dock redan klart under tillståndsförfarandet att de befintliga aktieägarna inte kommer att behålla sina ägarandelar i institutet på längre sikt.

Dessutom har fintech-banker under tiden de startar sin verksamhet ofta inte många alternativ för att erhålla kapital på den öppna kapitalmarknaden (genom börsintroduktioner). Ledningsorganet kommer således att vara fokuserat på att hitta finansieringskällor.

I enlighet med CRD IV bör varje aktieägare som innehar ett bör ha ledningskompetens och teknisk kompetens inom området för finansiell verksamhet, inbegripet finansiella tjänster. ha ledningskompetens och teknisk kompetens inom området för finansiell verksamhet, inbegripet finansiella tjänster. I avsaknad av kvalificerade innehav ska en bedömning göras av de 20 största aktieägarna eller ledamöterna.

Dessutom bör aktieägarnas finansiella sundhet vara tillräcklig för att säkerställa sund och ansvarsfull drift av fintech-bankens verksamhet under en inledande tidsperiod (vanligen tre år).

¹² Se stycke 5.4 i vägledningen vid bedömning av tillståndsansökningar.

¹³ Termen "företagskuvös" avser en kombination av företagsutvecklingsprocess, infrastruktur och personer utsedda att utforma och nära nya och små företag genom att hjälpa dem att överleva och växa under det tidiga utvecklingsskedet där sannolikheten är stor att de är känsliga och kan stöta på problem.

¹⁴ Såddkapital är startkapitalet som ett företag använder när vid uppstart för att täcka inledande driftskostnader och locka till sig riskkapitalister. Detta kapital kommer ofta från grundarens personliga tillgångar.

Ruta 2

Bedömning av aktieägars lämplighet

Anseende hos aktieägare med kvalificerat innehav

Med beaktande av proportionalitetsprincipen kommer ECB och de nationella behöriga myndigheterna att bedöma aktieägarnas anseende¹⁵ (både in termer av integritet och yrkeskompetens), och därvid beakta vilket inflytande varje aktieägare avser att utöva över fintech-banken. Även en god ledningsstruktur (t.ex. oberoende styrelseledamöter utan verkställande funktioner) kommer att beaktas i bedömningen. Om en aktieägare kan visa på tidigare erfarenheter av investeringar och portföljförvaltning kommer dessa tidigare erfarenheter att beaktas.

Finansiell sundhet hos aktieägare med kvalificerat innehav

ECB och de nationella behöriga myndigheterna kommer att bedöma aktieägarens finansiella sundhet mot fintech-bankens finansieringsbehov. Som en del av tillståndsförfarandet förväntas aktieägare med kvalificerat innehav följa CRD IV och ECB och de nationella behöriga myndigheterna kommer att bedöma efterlevnad med kriterierna i artikel 23 i CRD IV såsom de genomförts i nationell rätt, inbegripet deras planer för att, vid behov, förse fintech-banken med stöd utöver det erforderade startkapitalet i förfarandet för tillståndsgivning. Deras vilja och förmåga att göra det kan bero på finansiella resurser eller förutsebara inkomster från affärsverksamhet, samt på kontakter som skulle möjliggöra ytterligare finansieringskällor. Om fintech-bankens verksamhetsplan utgår från en tillväxttakt som bara kan uppnås genom ytterligare finansiering utöver åtaganden och resurser från de aktuella aktieägarna kommer ECB och de nationella behöriga myndigheterna att granska verksamhetsplanen och tillvägagångssätt för hur dessa ytterligare medel ska uppbådas.

¹⁵ Detta gäller antingen för aktieägare med innehav överstigande 10 procent av kapital och rösträtter eller, om det finns ett flertal mindre aktieägare utan kvalificerat innehav, de 20 största aktieägarna. Se artikel 14.1 i kapitalkravsdirektivet – Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG (EUT L 176, 27.6.2013, s. 338).

4 Strukturell organisation

4.1 Godkännande och styrning av kreditrisk

Fintech-banker verksamma i utvecklade marknader använder ofta standardiserade tillvägagångssätt för att kontrollera sina kunders återbetalningsförmåga, med bedömning av t.ex.:

- identitet – för att förhindra bedrägeri,
- återbetalningsförmåga – baserat på inkomst och aktuell skuldbörda,
- återbetalningsvillighet – ofta baserat på tidigare kredithistorik.

En del av denna information, framför allt kundens kredithistorik (dvs. hur tidigare kreditåterbetalning skötts) finns vanligen inte tillgänglig under verksamhetens inledande fas för att skapa en intern modell för kreditvärdighet. Fintech-banker brukar således vanligen använda upphandlade tjänster för kreditvärdighetsbedömning och/eller förlita sig på alternativa metoder för kreditvärdering.

ECB och de nationella behöriga myndigheterna kommer att överväga i vilken utsträckning en sökande har ett klart etablerat förfarande för beviljandet av lån samt för att ändra, förnya och återfinansiera befintliga lån och för att visa vilken typ av data som används i kreditgivningsprocessen och hur datakvaliteten säkerställs.

ECB och de nationella behöriga myndigheterna kommer även att bedöma om sådana förfaranden dokumenteras och periodvis revideras. Detta gäller även för godtagbarhetsbedömningen, värdering och giltighet av säkerheter, så väl som för klassificeringen av nödlidande lån och hanteringen av dessa.

Fintech-banker tenderar att vara mer internationellt inriktade än traditionella banker och således har en större del av sin verksamhet utanför det land där tillståndsansökan lämnades in. Detta kan innebära ett behov av en landsspecifik kreditbedömningsprocess.

Ruta 3

Bedömning av kreditvärdighet och styrning

Vid bedömning av en fintech-banks tillståndsansökan kommer ECB och de nationella behöriga myndigheterna att beakta följande aspekter av dess kreditgivningsförfarande, interna styrning och metoder för kreditvärdering och data.

Ledningsstruktur och beslutsprocess för kreditbeslut

1. ECB och de nationella behöriga myndigheterna kommer att granska en ansökandes interna förfarande för att bedöma lån, vilket bör fastställa minimikriterier på information som ligger till grund för analys. Tillsynsbedömningen kommer att se över hur den ansökande kommer att verifiera kundernas inkomster och vilka system (t.ex. kreditupplysningsföretag) och data (t.ex. dokumentation över kredithistorik och kundernas nettoskuldnivå baserat på data för personer med samma bakgrund eller status) som kommer att användas för kreditvärdighetsbedömning.
2. ECB och de nationella behöriga myndigheterna kommer att bedöma hur denna information kommer att tjäna som bas för kreditvärdering som tilldelas lån som beviljats av fintech-banker. Då det är viktigt för banken att sådan information är träffsäker och adekvat bör dess ledningsorgan kunna göra lämpliga bedömningar av huruvida fintech-bankens end-to-end-kreditgivning är acceptabel.

Kreditbedömning

1. ECB och de nationella behöriga myndigheterna kommer att bedöma genomförbarheten i den sökandes kreditbedömningsmodell som kan omfatta en rad olika metoder, allt från att skapa en intern modell för kreditbedömning till att använda data för att validera kreditvärdering erhållen från utomstående leverantörer. De kommer även att utvärdera hur en ökande affärsvolym kommer att matchas av en motsvarande förstärkning i kreditbedömningsmodellen och den övergripande riskhanteringen.
2. ECB och de nationella behöriga myndigheterna kommer att utvärdera dokumentation om kreditbedömningsmodellen och hur väl den förstås internt inom banken, inbegripet av ledningspersonal och anställda som arbetar med godkännande och avslag av krediter.
3. Om en fintech-bank avser att bedriva verksamhet i olika länder kan den behöva landsspecifika kreditbedömningsprocesser beroende på olikheter i tillgång till data. T.ex. kan skatteregler och skattedeklarationer vara olika i olika länder. Dessa särdrag måste beaktas för att säkerställa att kreditbedömningsmodellen fungerar och kommer att granskas som del av tillsynsbedömningen.
4. ECB och de nationella behöriga myndigheterna kommer i enlighet med proportionalitetsprincipen och med användning av den riskbaserade metoden för att bedöma om den fintech-ansökandes resurser är adekvata, inbegripet hur mycket personal som sysslar med utveckling och underhåll av den interna modellen för kreditbedömning.

Metoder för kreditbedömning och data¹⁶

1. ECB och de nationella behöriga myndigheterna kommer att bedöma samtliga metoder för kreditbedömning som används för efterlevnad av rättsliga krav.

Samtliga metoder för kreditbedömning som används kommer att granskas av ECB och de nationella behöriga myndigheterna för överensstämmelse med rättsliga krav. I de fall där alternativa datakällor och kreditbedömningsmetoder används kommer ECB och de nationella behöriga myndigheterna att utvärdera huruvida användningen av dessa stöds av motsvarande ökning i riskhantering och kapitalsäkring.

2. Om en fintech-bank använder kreditpoäng som tillhandahållits av tredjepart (utkontraktering av kreditbedömning) och leverantören av dessa uppgifter använder alternativa datakällor för att utveckla s.k. scorecards, kommer ECB och de nationella behöriga myndigheterna att bedöma om fintech-bankens riskkontroller är adekvata. Aspekter som ska beaktas kommer att inkludera huruvida riskerna med utkontraktering hanteras på ett adekvat vis och om kreditbedömningsprocessen och datakällor dokumenteras korrekt och förstås väl inom banken. Utvärderingen kommer även att reflektera över den sökandes kapacitet att utöva avtalsgrundande rättigheter för att tillåta både fintech-banken och tillsynsmyndigheterna att granska den utkontrakterade kreditbedömningsverksamheten.

4.2 IT-relaterade risker:

ECB anser att två av de vanligaste och mest signifikanta IT-riskområdena¹⁷, som identifierats inom Europeiska banktillsynen är cyberrisker, såsom potentialen för cyberkriminalitet, och det allt oftare förekommande beroendet av utkontraktering, inbegripet användningen av molntjänster.

Ökad sårbarhet för cyberattacker uppstår i och med ökat deltagande från ett större antal berörda intressenter. Med den ökade benägenheten hos fintech-banker för utkontraktering, som innebär datautbyte mellan en rad olika parter ökar bankens sårbarhet för cyberattacker. Dessa cyberattacker kan leda till driftstörningar, förlust av kunddata, bedrägliga finansiella transaktioner samt systemavbrott.

¹⁶ Dessa metoder bygger på underliggande analytiska datamodeller och alternativa datakällor, såsom betalning av sjukvårdskostnader och profiler på sociala medier och avviker således från standardmodellerna för kreditbedömning som enbart använder kredithistorik och skuldsättningsgrad som indata.

¹⁷ EBA:s definition av risker för informations- och kommunikationsteknik (ICT) avser risken att funktionen av och tillgängligheten till ICT-system och data kan påverkats negativt och att det inte är möjligt att snabbt återställa institutets tjänster p.g.a. fel i komponenter i hård- eller mjukvara och svagheter i ICT-systemhantering.

Ruta 4

Bedömning av IT-relaterade risker

Skydd mot cyberattacker

ECB och de nationella behöriga myndigheterna kommer att bedöma de skyddsmekanismer som ska implementeras av fintech-banker för att minimera effekterna av cyberrisk, särskilt följande:

1. specialiserad personal och ett internt ramverk för riskhantering som möjliggör för ledningsorganet att utveckla en strategi och förfaranden för att övervaka, snabbt upptäcka och bemöta cyberincidenter,
 2. arrangemang för att säkerställa driftskontinuitet och hållbarhet, inklusive ersättningspolicy för kunder som faller offer för en cyberattack (t.ex. överträdelser mot datasäkerheten),
 3. detaljer kring säkerhetsmekanismer som kommer att tillämpas för att säkerställa en hög tillgänglighet vad gäller IT-system och nätverk.
-

4.3 Utkontraktering, inklusive molntjänster.

Alla banker ska uppfylla regelkrav vid outsourcing av tjänster och molntjänster, inbegripet fintech-banker, vilka i större grad kan förväntas använda sådana tjänster.¹⁸ ECB och de nationella behöriga myndigheterna kommer att bedöma om kontrakt för outsourcing gör det möjligt för den sökande och tillsynsmyndigheten att granska outsourcad verksamhet. ECB och de nationella behöriga myndigheterna kommer även att bedöma beroende av leverantörer, i synnerhet sårbarheter med anledning av avtalsenliga inlåsningsklausuler som kan utgöra risker relaterade till driftskontinuiteten.

Ruta 5

Bedömningen av utkontraktering

Outsourcing

I fall där en fintech-ansökande har ingått ett avtal om utkontraktering ska ECB och nationella behöriga myndigheter beakta huruvida:

1. den ansökande har utfört en vederbörlig granskning av tjänsteleverantören för att bedöma de risker som utkontrakteringen innebär. Detta kan även utföras av en oberoende tredje part,

¹⁸ Termen "molntjänster" hänvisar till tjänster som medför tillträde till flertalet datorresurser, såsom nätverk, servrar och annan infrastruktur, lagring och applikationer.

2. den ansökande tillbörligt har beaktat faktorer såsom tjänsteleverantörens finansiella ställning, dess marknadsposition, kvalitet och omsättning på personal och ledning, samt dess förmåga att hantera driftskontinuitet och tillhandahålla korrekta förvaltningsrapporter inom rimliga tidsramar.

Outsourcing av molntjänster

Tillsynsbedömningen av utkontrakterade molntjänster inbegriper beaktande av huruvida den ansökande tillbörligt ha uppmärksammat följande aspekter vid valet av tjänsteleverantör:

1. utslaget av en samlad bedömning kring det avtalsmässiga arrangemangets och tekniska uppläggets natur, omfattning och komplexitet. Detta bör omfatta en bedömning kring molntjänstleverantörens roll och ansvar, inklusive skyldighet att samarbeta och implementera kontroller, samt huruvida tillräckliga resurser och tillräcklig sakkunskap finns internt för att minska riskerna med molntjänster,
 2. graden av beroendeställning till molntjänstleverantören samt bankens förmåga att minimera sitt beroende av en enskild molntjänstleverantör i förhållande till de kostnader som uppsökande av flera molntjänstleverantörer skulle uppbära,
 3. efterlevnaden av rättsliga och reglerande krav hos molntjänstleverantören,
 4. de åtgärder som molntjänstleverantören kommer att vidta vid systemfel för att bistå den ansökande. Vidare ska den ansökande bedöma den risk som avtalet om molntjänster innebär och uppge information kring risken som den aggregerade exponeringen mot molntjänstleverantören innebär och vilken inverkan molntjänstleverantörens eventuella defekter, sårbarheter eller konkurs skulle ha för den ansökande,
 5. graden av säkerhet för personlig och konfidentiell data som fastställs i tjänsteavtalet.
-

4.4 Hantering av data

Datarisk kan uppkomma vid otillbörlig ändring eller förlust av känslig information eller störningar i driften. Förbättrad hantering av informationssäkerhet ökar den ansökandes kapacitet att hantera cyberrisker och förstärker således motståndskraften mot cyberangrepp. ECB och de nationella behöriga myndigheterna kommer att bedöma om en sökande säkerställer att information skyddas från otillbörliga användare (datakonfidentialitet), otillbörlig modifiering (dataintegritet) och bristande åtkomst vid behov (datatillgänglighet). I detta sammanhang bör särskild uppmärksamhet ägnas åt den allmänna dataskyddsförordningen¹⁹ som gäller fr.o.m. den 25 maj 2018.

¹⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EGT L 119, 4.5.2016, s.1).

Ruta 6

Bedömningen av hanteringen av data

Datahantering och säkerhet

Vid bedömningen av en ansökandes hantering av data och ramverk för säkerhet kommer ECB och de nationella behöriga myndigheterna att beakta huruvida den sökande i tillräcklig utsträckning beaktat följande aspekter:

1. en samlad hantering av IT-risker med särskilt fokus på operationella risker (inklusive datakonfidentialitet, säkerhet och integritet),
 2. typer av förstärkt teknik för informationssäkerhet med hänsyn till särskilda risker företaget har (t.ex. mikrosegmentering av IT-system, användning av DiD-principen ("defence in depth") vid utformningen av IT-tjänster, hanteringen av rättigheter för åtkomst på system- och datanivå, välfungerande autentisering av användare och kunder, samt kryptering av kanaler och data när det gäller känslig information.
-

5 Verksamhetsplan

Med anledning av de relativt nya teknologier som används av fintech-banker och att de nyligen inträtt på marknaden finns endast begränsad datahistorik, erfarenhet och begränsade referensvärden för dessa typer av institut.

Det tenderar att råda större osäkerhet vad gäller fintech-bankers framtidsbedömningar och därav resulterande kapitalkrav. Jämfört med traditionella banker råder ofta större osäkerhet kring hur företaget kommer att utvecklas då det är svårare att göra korrekta antaganden vad gäller antalet kunder, försäljningsvolymerna m.m. Det är även svårare att förutse den framtida nivån av extern finansiering. Den innovativa naturen hos fintech-banker kan även utgöra okända risker för affärsplanen.

Ansökande som är fintech-banker uppmuntras att förbereda en avvecklingsplan som endast behövs presenteras för tillsynsmyndigheter om så begärts baserat på affärsmodellens särdrag.²⁰ Avvecklingsplanens syfte är att fastställa hur en ansökande som är fintech-bank kan upphöra med sin affärsverksamhet på eget initiativ under ordnade former, undvikandes insolvens, negativa konsekvenser för kunder, störningar i det finansiella systemet, samt inblandning av tillsynsmyndigheter.

Ruta 7

Bedömning av verksamhetsplanen

Genomföranderisker härstammande från affärsmodellen

ECB och nationella behöriga myndigheter kommer att bedöma huruvida den ansökande uppvisar förmåga att inneha tillräckligt kapital för att täcka inledande förluster under de tre första verksamhetsåren och, när så tillämpligt, kostnader i samband med en eventuell avvecklingsplan (se Avvecklingsplan nedan). Verksamhetsplanen ska noggrant beskriva de förväntade inledande förlusterna under de tre första verksamhetsåren och bör innefatta finansiella prognoser för perioden fram till att lönsamhet uppnås.

²⁰ I det uppföljande samrådet om vägledningen vid bedömning av tillståndsansökningar framgår att användning av en avvecklingsplan förväntas och kommer att inkorporera bedömningskriterierna för verksamhetsplan och kapital. Denna vägledning omfattar de överväganden som är relevanta för fintech-banker i linje med kriterierna i den allmänna rättsliga ramen och kommande uppdateringar av vägledningen vid bedömning av tillståndsansökningar.

Avvecklingsplan

I sin bedömning av avvecklingsplan²¹ kommer ECB och nationella behöriga myndigheter att beakta följande aspekter:

1. Huruvida verksamhetskostnaden för att driva fintech-banken under tre års tid och, när så tillämpligt, för att avveckla verksamheten och stänga banken utan att ådra förluster för insättare, täcks av fintech-kreditinstitutets egna medel,
 2. Huruvida avvecklingsplanen, om så efterfrågas, innehåller utlösande faktorer för aktivering av avvecklingsplanen, beroende på affärsmodellens natur Kvantitativa parametrar (såsom kapital, likviditet och lönsamhet) bör främja säkerställandet av en klar förståelse för när en utlösande faktor har inträffat, med påföljande vederbörlig informationsgivning om detta för nationella behöriga myndigheter.
-

²¹ En avvecklingsplan skiljer sig från både återhämtnings- och resolutionsplan. En avvecklingsplan upprättas av banken själv och säkerställer en ordnad avveckling utan att orsaka störningar och förluster för insättare. Däremot förbereds en rekonstruktionsplan av rekonstruktionsmyndigheten för att avveckla banken och en återhämtningsplan fastställer de verktyg som en bank kan använda för att återhämta sig från en kris.

6 Kapital, likviditet och solvens

Som del av bedömningen av kapital, likviditet och solvens ska tillsynsmyndigheter beakta följande aspekter:

6.1 Startkapital

Den inledande fasen av en fintech-bank kan utgöra en större risk för finansiella förluster som successivt minskar de tillgängliga egna medlen. Följande scenarier är (icke uttömmande) exempel på fall där ytterligare kapital, utöver minimikraven, kan vara motiverat:

- En ny fintech-bank träder in på en utvecklad marknad karaktäriserad av flera marknadsaktörer och väletablerade varumärken. Den inledande fasen för en fintech-bank kan således innebära en aggressiv prisstrategi för att erhålla marknadsandelar, t.ex. genom att erbjuda höga räntor för att attrahera insättningar, vilket förelägger ytterligare kapital för att hålla jämna steg med den förväntade tillväxten av lånevolymerna som följd därav.
- I takt med att en fintech-bank lär sig mer sin verksamhetsmiljö kan det bli mer troligt att de gör förändringar i sin affärsmodell för att adressera marknadsbehov för att upprätthålla lönsamhet i vad som ofta är en nischverksamhet. Under omformandet av affärsmodellen kan de särskilda risker som banken möter avsevärt förändras. Dessa risker kommer att tillbörligt behöva fastställas och övervakas för att undvika oförutsedda förluster.

6.2 Likviditet

Under dess inledande fas kan en fintech-bank möta ökade likviditetsrisker, så som i exemplen nedan:

- Insättningar som sker över internet kan uppvisa särskild priskänslighet som gör det mer sannolikt att de tar ut sina insättningar för att byta till en konkurrent som betalar en högre ränta. Det finns en risk att insättningar som sker via internet sannolikt är mer volatila och mindre "trögrörliga" än insättningar hos traditionella banker,²²
- Ifall en fintech-bank i huvudsak är beroende av interbankfinansiering kan dess brist på lönsamhet, i synnerhet under dess tidiga skede, inverka på kostnaden för refinansiering.

²² Termen "trögrörliga insättningar" hänvisar till motståndet mot utflöde av insatta medel som följd av stress, som t.ex. en bankkris eller annan extern ekonomisk händelse.

Förkortningar

EBA	Europeiska bankmyndigheten
ECB	Europeiska centralbanken
FSB	Rådet för finansiell stabilitet
NCA	nationell behörig myndighet
SSM	Gemensamma tillsynsmekanismen

© Europeiska centralbanken, 2018

Postadress 60640 Frankfurt am Main, Tyskland
Telefon +49 69 1344 0
Webbplats www.bankingsupervision.europa.eu

Alla rättigheter förbehålls. Återgivning för undervisningsändamål och icke-kommersiella syften är tillåten, under förutsättning att källan anges.